

Batinić fra Mijo Venceslav.

(* 25. X. 1846. — † 26. VIII. 1921.)

Napisao Dr. fra Julijan Jelenić.

Primljeno u sjednici historičko-filologičkoga razreda od 11. oktobra 1921.

Bijaše mu ljubav prema Bogu i bližnjemu čista i vatrena kao u seraфа, savjestan do skrupuloznosti, a tih, revan, priprostit i skroman poput Asiškoga Ubogara. Bijaše se zaljubio u knjigu još od rane mladosti i ostao joj je vjeran sve do konca svoga zemnoga života. Još kao dijete sa slašću i zamjernom brzinom nauči čitati i pisati te prouči „Liberice“ i „Biskupovače“. U latinskoj je školi, „odnio — kako veli Vladić — paomu svim svojim saučenicima, jer, kako je bio darovit i marljiv, ne mareći dangubiti i zabavljati se nekorisnim stvarima, pribirao bi druge knjige osim školskih i tražio bi, kako će latinske rečenice zgodnije prevesti na hrvatski i obratno. Onog je vremena vladalo silno takmačenje među mladeži po samostanima, tko će napisati veći „vokabular“ latinskih riječi. Štampanih se rječnika rijetko nalazilo po latinskim školama, pa je mladež sebe sama u tom pogledu pomagala, pišući latinske imenice, pridjeve, glagole itd., a onda bi pitali učitelja, šta to i to znači, i tako bi svaki sebi sastavio rječnik, kojim bi se služio, ali većinom su darovitiji mladići to odmah naučili i zapamtili, da se mogu tim u govoru poslužiti, jer se već u drugoj godini latinske škole moralo latinski govoriti, pa kako mu drago, da se samo govorilo. Naš je mali Ivo imao svu silu terniona (svešćića) tih „vokabulara“ i različnih sastavaka i prijepisa na latinskom jeziku, što je i naizust naučio i recitiro, da su mu mnogi zavidjeli. Kasnije je počeo i kratke pjesmice sastavljati na hrvatskom jeziku.“¹⁾ Uz isti zanos i marljivost svrši Batinić i više nauke: filozofiju i bogosloviju, a onda se posveti domaćoj povijesti.

Nije teško pronaći, što ga je svratilo na povjesno polje. Posebna se ljubav za domaću prošlost među bosanskim franjevcima

¹⁾ „Naša Misao“, god. 1916., str. 130.

cima rada još za ilirskoga pokreta, a kasnije je podržavaju Kukuljevićev „Arkiv“ te biskup Vujičić.¹⁾ U sedmome deceniju devetnaestoga stoljeća u Bosni se pokušalo i s osnutkom „historijsko-geografijskoga društva“.²⁾ A ne smije se ni to smetnuti s uma, da je Batinić bogoslovne nauke učio u klasičnoj Italiji, koja i nije nego muzej znanosti i umjetnosti.

Batinić je bio i po odgoju i po osjećaju lokalan patriota: on potječe iz onoga doba, kad su još bile u jeku razlike između sutješke, fojničke i kreševske kustodije, u koje se cijepala starodrevna redodržava Bosna Srebrena. Stoga se vrlo rado navraća u Fojnicu, u njoj stanuje, njezinu prošlost proučava, u svojim je djelima ističe, a što je najznačajnije, crtajući prošlost fojničkoga samostana [(„Fojnički samostan Franjevaca u Fojnici (hronologijsko-historijske crte“)³⁾ i „Franjevački samostan u Fojnici od stoljeća XIV.—XV.“)], svoj glavni povjesni rad i počinje i svršuje. Bit će, da je biskup Vujičić smjerao na prije spomenuti Batinićev prvijenac, kad je 13. veljače 1876. fra Boni Perišiću pisao: „Proštio sam i malog Batinića ono, što ste mi poslali, rad i trud doista fale vridan porad nastojanja; ali prema svrhi ne odgovara; on je više poeta bio nego historicus i donša više željena nego učinjena. Medjuto on će s vremenom lasno se od imperfecta na perfectum⁴⁾ popet moći, ako bude nastojat“.⁵⁾ Da je Perišić ove biskupove retke „malome“ Batiniću priopćio, o tome ne može biti sumnje, a vjerojatno je, da ih je Batinić i uvažio prije negoli je svoj prvijenac spremio uredništvu „Katoličkoga Lista“. No suprot toga „Fojnički Samostan“ nosi sve biljege diletantskoga rada. Po sebi se razumije, da je u tome pogledu kudikamo i opsežniji i savršeniji „Franjevački samostan u Fojnici“, na kome je Batinić radio punih petnaest godina i u kome je osvijetlio nesamo prošlost opstanka fojničkoga samostana, nego i njegova kulturnoga, političkoga i socijalnoga djelovanja po današnjem travničkom, banjalučkom i bihaćkom okružju. Ali ovo je djelo dosta izgubilo od Batinićeve individualnosti tim, što ga je, inače cijenjeni otac, fra Leonardo Čuturić „mjestimice preuredio i nadopunio“. Niti bi u tome bilo toliko zlo,

¹⁾ Sravni o tome Vujičićeva pisma Perišiću, što se čuvaju u arhivu franjev. samostana u Fojnici.

²⁾ „Seraf. Perivoj“, god. 1913., str. 45.—48.

³⁾ „Katolički List“, god. 1876., br. 37.—40.

⁴⁾ „Od imperfecta na perfectum“ = od nesavršena na savršeno.

⁵⁾ Arhiv franjev. samostana u Fojnici.

kada bi i Čuturić bio povjesnik. Na Fojnicu Batinić još jednom svraća ozbiljniju pažljivost, kada za prosti puk opisuje život popularnoga biskupa fra Augustina Miletića. Ostali Batinićev povjesni rad ide za osvjetljenjem razvoja redodržave Bosne Srebrene i njezinih zasluga za crkvu i narod.

Nada sva Batinićeva povjesna djela izvanrednom psihologičkom pragmatičnošću odlikuje se „Utjecaj franjevacâ na političke prilike u Bosni“, koja je rasprava Glavašu (Philadelphus Philalethes) bila bazom pri pisanju poznate monografije: „Politika bosanskih i hercegovačkih franjevacâ u prošlosti i sadašnjosti“ (Mostar, 1904.). U pronalaženju uzroka i nakana, koje su pri istaknutome utjecaju vodile bosanske oće, u vezanju pojedinih činjenica među sobom i susjednim događajima, ovo se malo Batinićevo djelce može staviti uz Bossuetov *Discours sur l'histoire universelle* ili Montesquieuove „*Considérations sur les causes de la grandeur des Romains et de leur décadence*“, te je naša specijalna crkvenopovjesna filozofija.

Kako je poznato, ova je rasprava najprije 1887. ugledala svijetlo u „Glasniku jugoslav. franjevacâ“ (upravo „bosanskih i hercegovačkih franjevacâ“), a onda i na njemačkome jeziku. G. Hamdija Kreševljaković ima krivo, kad tvrdi, da ju je na njemački jezik preveo fra Mirko Šestić¹⁾: nju je na njemački jezik preveo fra Anđeo Franjić, slušalac filozofije u Beču, a izdalo ju je austrijsko Tiskovno društvo za pučke spise u svom običnom godišnjem izvještaju 1889. i napose.²⁾ Povod i genezu ove rasprave opisao mi je sâm pisac u pismu, što mi ga je 13. kolovoza 1918. poslao iz Fojnice u Tolisu, a glasi: „Šta me je potaklo na pisanje: Utjecaj franjevacâ na političke prilike u Bosni?“ Pri ulasku austro-ugarskih četa u Bosnu ja sam izradio bio memorandum, gdje sam istaknuo, šta su franjevci vrijedili u Bosni katoličkoj vjeri, šta narodu bosanskom u raznom pogledu, i šta smo činili svojim kraljevima, a poslije Austro-Ugarskoj, i on je bio gotov, kada smo došli pozdraviti baruna Filipovića, te su nanizane bile naše želje i prava; ali pok. Krilić ne htjede to uručiti iz neke čednosti, pa koji su to čitali, dugo su žalili, da se nije predao taj memorandum. Meni je to bilo žal, pa sam ga najposlije i uništio. Poslije nije bio zgodan čas, a nijesam ni ja kao privatnik mogao da to pogrijavam, a

¹⁾ Kreševljaković. Kratak pregled hrvatske knjige u Herceg-Bosni (Sarajevo, 1912.), str. 46.

²⁾ „Glasnik jugoslav. franjevacâ“, god. 1890., str. 15.

vidjelo se, da se prelazi preko naših zasluga i u političkom pogledu, pa sam napisao članak za naš „Glasnik“, a videći, da je pobudio zanimanje, obratio sam se kao tajnik provincijala Milišića na svog znanca Franjića, da on to prevede u Beču,¹⁾ gdje se tada nalazio, i na redodržavni trošak otisne, pa sam na tom temelju i preporučan bio za odlikovanje. Kalay je znao fino hrvatski, pa nije trebalo njega radi prevoditi, ali je mnogim drugima trebalo nešto slično predstaviti, koji nijesu nas poznavali. S onim člankom mi smo upoznali strance, da „fuimus Troes“.

Najopsežnije Batinićevo djelo, koje ga je ujedno i proslavilo najviše, jest „Djelovanje franjevacu u Bosni i Hercegovini za prvih šest vijekova njihova boravka“. Vlatić priča, kako je Batinić gradu za ovo djelo počeo sabirati još 1876. Bližnji su mu povod dale različne novine, koje su bile počele na sav mah da osporavaju bosanskim franjevcima svaku slavu prošlosti.²⁾ Ovo isto kao da hoće da rekne i Batinić, kad piše: „Već je tomu više godina, da se počela živo kod nas čutjeti potreba knjige, u kojoj bi bile pobilježene sve glavnije zgode i nezgode franjevacu, kojino od šest vijekova i pô drže u Bosni zastavu Krsta kroza sve oluje, koje prohujiše ovim nesretnim zemljištem, vršeci neprestano blagotvoran upliv na sve odnošaje domaćeg vjerskog, društvenog i kulturnog života. Ova potreba to se življe osjećala, što nitko od nas nigda ne usudi se svesti u jednu cjelinu događaje, koji se neposredno nas tiču, ter što su o našem djelovanju različni inostranci različno i sudili, ne poznajući naše prošlosti, a ono što je o nama pobilježio Wading, Gonzaga, Greiderer i Fabianić, to je širem općinstvu nepristupno radi rijetkosti djela i radi jezika, u kojem su pisana. Ova opće priznana potreba, zatim obilnost domaćih, još ne izdanih spomenika, nekom su me tugom napunjavale, ter ovom mišlju obuzet, pune sam dvije godine nagovarao dorašnije tomu muzeve, kojima ni znanja ni vremena ne manjka, da ovoj potrebi i želji zadovolje, pa kad mi ovo ne pođe za rukom postići, sam se odvažim na taj posao i prihvatim pero, ne bih li u kratkim crtama orisao djelovanje naših predaka.“³⁾ Ali da je pisac u svome pothvatu uza sve poteškoće ustrajao i kraju ga priveo, na nj su snažno uplivali i drugi motivi, koji su nastali također izakako

¹⁾ Fra Andeo Franjić priznao mi je u svome pismu od 20. V. 1919., da je on uistinu ovu Batinićevu raspravu preveo na njemački jezik.

²⁾ „Naša Misao“, god. 1916., str. 131.

³⁾ Batinić. Djelovanje franjevacu. I., str. V.—VI.

je Austro-Ugarska zaposjela Bosnu i Hercegovinu te se u ovim krajevima zavela katolička hijerarhija.

Batinić je svoje „Djelovanje“ pocijepao u tri sveska: u prvome se riše prošlost bosanskih franjevaca i njihova rada za dobe kustodije (1235.—1260.) i vikarije (1260.—1517.), a u drugome i trećem za doba redodržave, tamo od god. 1517.—1835. U drugome svesku (1517.—1699.) Bosna je još matica čitave redodržave, ali u trećem svesku, kada se Bosna Srebrena svojom kulturom penje na vrhunac, prvenstvo preuzimlju Slavonci, Dalmatinci i Mađžari, radi čega 1735. i 1757. dolazi do diobe starodrevne redodržave Bosne Srebrene. Za ove se Bosna Srebrena ograničuje na prirodne granice Bosne i Hercegovine te na cigla tri samostana (Kr. Sutjeska, Fojnica i Kreševo), dapače se na neko vrijeme (1757.—1758.) degraduje na čast proste kustodije. S razvojem redodržave usko je vezan i razvoj rada.

Nema sumnje, da je Batinić svojim „Djelovanjem“ stekao neprocjenivih zasluga kao za svoj narod tako za red. „Djelovanje“ je prvi put podalo jedinstvenu sliku našega dugoga i mukotrpnoga opstanka i rada tamo od Karpatâ, pa do — dâ, i preko Jadranskoga mora, od Crnoga mora pa do podnožja alpskih gora. Ono je učenjake uputilo u kakvo takvo blago naših arhiva i ljetopisa; bosanskim je ocima ulilo nove pobude i žara za svoj red i svoja prava, što im je nada sve trebalo u ona vremena, kad se u Bosni i Hercegovini zavodila hijerarhija, te se počelo smiono prelaziti preko svih njihovih zasluga za Crkvu i narod. No tim ne ću nipošto da rekнем, kako je Batinićevo „Djelovanje“ i sa znanstvene te umjetničke strane savršeno — ne! Batinić svoje „Djelovanje“ ne piše sintetički, niti slijedi stvarnu diobu, nego sve događaje niže „kronologičkim redom“, ostavljajući pri tome čitateljima na volju, da sami „izvode primjetbe i zaključke“, kako oni budu najbolje znali. Usto mu kadikada nedostaje nužna povjesnička akribija. To osobito vrijedi za prvi svezak, gdje je govor o dolasku prvih franjevaca u Bosnu i o osnutku vikarije, a još više kustodije, za koju ni Wadding ništa ne zna, iako je Batinić na ovome sazdao čitavu svoju kustodijsku zgradu. Niti je ovo za Batinića preoštar sud, kad se 6. rujna 1882. i 27. siječnja 1885. za neke pogreške i sam nastoji ispričati ocu Zlatoviću.¹⁾ Stoga se držao sav srećnim, kad mu se jedna knjižara u Beču, u Grabenu pokazala pripravnom, da mu „Djelovanje“, prema zamolbi fra Franje Nedića, objelodani u

¹⁾ Arhiv franjev. samostana u Kninu.

njemačkom jeziku misleći ga tom prigodom i popuniti i ispraviti.¹⁾ A kad grabenska knjižara od svoga nauma odusta s motivacijom, da djelo još nije kompletno, Batinić godine i godine snivaše o drugoj i potpunijoj i kritičnijoj ediciji, do koje nažalost nikada ne dođe.

Nije teško osvijetliti uzroke Batinićevih nedostataka. Dana 6. rujna 1882. Batinić piše Zlatoviću, kako su ga na neispravnosti o Žarki Humskome zaveli Fabijanić i Mataš. Drugim je opet netočnostima uzrok služba, koja ga rasteže i prekida, te češće uzima pero neraspoložen. Osim toga se u pisanju žurio, a u izvorima je i pomagala bio oskudan. Dana 27. siječnja 1885. opet piše prijatelju Zlatoviću: „Meni je istina pogdješto izmaklo, osobito glede tamošnjih samostana i okrupnih pogrješaka; ali opet ako uzmete u obzir, da mi je bilo nemoguće tamo doći, da nijesam imao nikakve knjige, o tamošnjim događajima, te da sam hitio što mu drago dati na svijetlo, prije nego nas osude i izagnaju, opravdat ćete me.“ U pothvatu ga smeta vrhbosanski ordinarijat: „Mene — veli dalje — radi mog djela ordinarijat drži demonstrantom i buntovnikom, te bi rad bio smetnut me s odpočete radnje; dali bi mi župu i dekanat, samo da se okanim“.²⁾ A što je još gore, nije on naišao ni u redu na nužno shvaćanje: „Ja sam kako znate — piše 4. studenoga 1882. Zlatoviću — posve ostavljen sebi, ter niti tko mari, da me pomogne materijalno, niti moralno. Ako mi posude koju knjigu, misle, da su me prezadužili; a kamoli da me podupru u izdavanju i putovanju. Prepisati što ne smijem ni misliti. Uz tolike zapreke nemam sredstava, da se tamo dokotrljam: župnik nigda ne bio, a dobrotom nemam po gotovu“.³⁾ Tek se pukom srećom 1880. nađe u poslu reda u Rimu, te se tu uz pripomoć fra Blaža Marije Kulijera okoristi arhivom Sv. zbora za raširenje vjere, prepisavši mnoge bilješke — da, čitave isprave, između kojih neke 1885. objelodani u XVII. knjizi „Starina“ Jugoslavenske akademije („Njekoliko priloga k bosanskoj crkvenoj povijesti“).

Pri sabiranju i upotrebljavanju građe Batinić je imao osobitu metodu. „Svršivši — veli Vladić — svoje zvanične poslove, po čitave bi sate neumorno pisao bilješke i po svojem osobitom sustavu naticao na tanku željeznu šipku pričvršćenu na jednoj daščici, a takih je daščica i šibaka bilo na njegovu stolu sila jedna, a on

¹⁾ Ondje.

²⁾ Ondje.

³⁾ Ondje.

je znao sve, što je na kojoj. Onda bi na večer sjeo prebirati te svoje papire i do kasno u noć ih redati i prepisivati, dok nije sve u red stavio i na čisto prepisao¹⁾

Međutim Batinić i inače djeluje, kao na prosvjetnom, tako i na socijalnome polju. Tamo od 1884. trudi se on, kako bi bosanski franjevci pokrenuli jedno glasilo, koje bi osvjetljivalo prošlost Bosne Srebrene, te se zauzimalo za interese bosanskih franjevaca. A kad se ova namisao 1887. ostvarila, u glasilu se javlja i Batinić sa svojim povjesnim raspravama. God. 1885. misli i na izdavanje „povijesti franjev. književnosti“, ali kako mu se posao za jednog radnika pričinio prevelik, a saradnika ne dobi, odusta od toga simpatičkog nauma. Kao učitelj osnovne škole u Fojnici, ovu razvi dotle, da je generalni austrijski konzul Teodorović i Martić priznadoše najurednijom i najpotpunijom školom u Bosni. Uz ovu školu bude zavedena i opetovaonica. Svoje učenike i učenice vježbaše nesamo u čitanju i pisanju, u pjevanju i vjeronauku, nego i priređivanju različnih predstava. Kao župnik zavodi treći red sv. Franje, Marijine kongregacije, apstinenteska društva, pohada i tješi bolesnike i t. d. Boraveći 1883. u Fojnici, uređuje samostansku knjižnicu, kojom prigodom stavi prema napatku prof. Tade Smiči-klasa zasebni odio za „Bosnensia“. Svim je tim Batinić polučio tolike simpatije, da su ga sve do smrti bila puna usta i u redu i u svijetu.

*
*
*

Batinić se rodio u Fojnici 25. listopada 1846. Na krštenju dobi ime Ivo, a imao je i sestru, koja mu je umrla u trećoj godini života. Izgubivši zarana oca, rodom iz Dicma u Dalmaciji, ode s majkom na Kupres fra Miji Kutleši, majka, da služi u kući, a Ivo, da poslužuje kod oltara. Kod fra Mije svrši Ivo i početne nauke, a onda se preseli u Lijevno, gdje stupi u latinsku školu. Dana 16. travnja 1862. stupi u Fojnici u novicijat. Iza koga se posvetio filozofiji. Ovu je najprije počeo u Bosni, a prosljedio u Italiji, u Reggio d' Emilio, kamo ga je poslalo redodržavništvo u mjesecu rujnu 1864.²⁾ Svršivši filozofiju, stupi u istom samostanu u bogosloviju, pa je tu proučavaše tamo do 1867. Međutim se u Italiji izda zakon o dokinuću redova, pa tako i naš fra Mijo Ven-

¹⁾ „Naša Misao“, god. 1916., str. 131.

²⁾ Statistica Bosnae Argentinae u Sarajevu. Prema tome nije ispravno, što Vladić veli, da je na bogosloviju u Italiju poslan 1865. „Naša Misao“, g. 1916., strana 130.

ceslav morade u mjesecu veljači 1867. u Bosnu, odakle bude poslan u Đakovo, da tu pod okriljem biskupa Strossmayera dovrši nauke. Nakon svršenih nauka bude u Varcaru 2. svibnja 1869. reden za svećenika,¹⁾ te po jednu godinu služaše kao duhovni pomoćnik u Fojnici, Triješčanima, Gornjem Vakufu i u Bugojnu, a 1873. dođe u Fojnicu za učitelja mjesne osnovne škole. Poslije četiri godine zamijeni osnovnu školu s latinskom, a 1878. posta redodržavniku fra Nikoli Kriliću tajnikom. God. 1880. poče se u Rimu na temelju podataka, što ih je potkućio apostolski vizitator dr. K. Forlani, snovati o nekim preinakama u Bosni. U tu svrhu vrhovno starješinstvo pozva u Rim fra Bonu Perišića i fra Blaža M. Kulijera, pa kad se Perišić radi slaba zdravlja ispričao, da ne može putovati, Kulijeru se početkom rujna 1880. pridruži Batinić, a tom prigodom osta u Rimu tri mjeseca,²⁾ podastirući i papskoj i generalovoj kuriji i usmene i pismene savjete. Godine 1882. bijaše imenovan tajnikom generalu fra Bernardinu a Portu Gruaro, kada je ovaj pohadao Bosnu, pa ga isprati sve do Beča. Iste je godine postao vijećnikom Bosne Srebrene, te bi premješten u Kr. Sutjesku, gdje osta samo 8 mjeseci, a onda se opet vrati u Fojnicu. Kada ono 1882.—1883. redodržavnik Čavarović boravljaše u poslu redodržave u Rimu, u Bosni ga zastupa Batinić. God. 1885. ode za župnika na Bugojno, odakle 1888. dođe u Sarajevo za tajnika redodržavniku fra Boni Milišiću. Ali kako je obolio na živcima, ostavi još iste godine Sarajevo, te se kašnje ponovno povrati na župu. G. 1889. bude odlikovan načinom počasnoga redodržavnika, g. 1893. dođe u Fojnicu za gvardijana, a odavle 1896. u Gornji Vakuf za župnika. Tu ga 1897. zateče i čast generalova povjerenika, a izatoga generalnoga vijećnika čitavoga reda. Ali pošto, kao generalni vijećnik, morade stanovati u Rimu, a rimski mu zrak nije prijaio zdravlju, zahvali se 1898. na toj časti i povrati u Bosnu. Iste godine bude imenovan učiteljem franjevačkih novaka, a slijedeće godine župnikom u Gornjem Vakufu. God. 1902. dođe za župnika na Brestovsko, gdje mu se ponovi ista nesreća, koja ga bijaše zadesila kao gvardijana: pade s konja i teško se ozlijedi. God. 1907. oprosti se s Brestovskim i ode u samostan u Fojnicu, gdje u tri navrata preuzimaše na svoja leđa teško župničko breme, pa je ovom župom upravljao

¹⁾ Statistica Bosnae Argentinae u Sarajevu.

²⁾ Arhiv Bosne Srebrene u Sarajevu. Tim se ispravlja Vladićeva tvrdnja („Naša Misao“, god. 1916., str. 131.), kojom hoće, da je Batinić 1880. u Rimu boravio „puna četiri mjeseca“.

1907., 1909. i 1912.—1917. Kada je početkom god. 1921. Nj. Veličanstvo tada regent, a sada naš kralj Aleksandar, pohodio franjevački samostan u Fojnici, odlikovao je fra Miju ordenom sv. Save III. stepena. Umro je u Fojnici od kapi 26. kolovoza 1921.

Književni rad :

a) „Djelovanje franjevaca u Bosni i Hercegovini za prvih šest vjekova njihova boravka. Načrtao fra Mijo Venceslav Batinić, bosanski franjevac. Svezak I. Vikarija (1235.—1517.) U Zagrebu. Tiskom Dioničke Tiskare. 1881¹⁾ „Svezak II. Provincija (1517. do 1699.). U Zagrebu. Tiskom Dioničke Tiskare 1883²⁾ „Svezak III. Provincija (1700.—1835.). U Zagrebu tiskom Dioničke Tiskare 1887³⁾.

b) „Životopis fra Augustina Miletića biskupa daulijskoga i namjestnika apostolskoga u Bosni i Hercegovini. Za puk napisao fra Mijo V. Batinić franjevac. (Sa slikom). Zagreb tiskom Dioničke Tiskare 1883⁴⁾

c) „Njekoliko priloga k bosanskoj crkvenoj povijesti. Sabrao fra M. V. Batinić. Predano u sjednici filologičko-historičkoga razreda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dne 20. prosinca 1884⁵⁾

d) „Uticaj franjevaca na političke prilike u Bosni⁶⁾

e) „Franjevački samostan u Fojnici od stoljeća XIV.—XX. sabrao fra Mijo V. Batinić, bosanski franjevac. U Zagrebu. Tiskara i litografija C. Albrechta 1913⁷⁾

¹⁾ 8a, VII. + 155 strana. Posveta: „Mnogopoštovanom otcu fra Nikoli Kriliću izsluženomu tajniku biskupovu i definatoru sada državniku bosanskih Franjevaca, u znak veleštovanja i harnosti posvećuje spisatelj“.

²⁾ 8a, 186 strana.

³⁾ 8a, 233 strane.

⁴⁾ 8a, 34 strane.

⁵⁾ Štampala Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u „Starinama“, knj. XVII., str. 77.—150.

⁶⁾ „Glasnik bos. i hercegovačkih franjevaca, god. 1887. Ista je rasprava izašla i u njemačkom j ziku: „Der Einfluss der Franciskaner auf die politischen Angelegenheiten in Bosnien. Verfasst vom fra Mijo V. Batinić“. 8a, 36 strana.

⁷⁾ 8a, 195. strana. Posveta: „Slavnoj uspomeni 600-godišnjice opstanka fojničkog samostana posvećuje: pisac“.